

Oprette nye Embeder, dele Indtægter, tage fra det ene og lægge til det andet, det er Noget, vi se den ærede Minister jævnlig gjøre, og Udstaffelse af Jordbedriften og Offringen, ja, det vide vi Alle er Noget, som Folket ønsker; men ved Siden af de store Spørgsmaal, som jeg har nævnet, er dette virkelig rent forsvindende. Naar man kom og fortalte Bælgernes store Plural Sagens fulde og rigtige Sammenhæng, som den ærede Minister kan være forfikkret om, at den bliver fremstillet, er jeg vis paa, at de ville sige: Nej, lad os saa hellere beholde disse smaa Aempter endnu, end at I skalde give Statens Indtægter ud af vor Haand ved slike Lovfortolkninger, som give Geistligheden Ret til at paastaa, at det er dens Eiendom. Og det skalde være krankeude for Geistligheden at at lønnes med Penge! Ministeren for Kirke- og Undervisningsvesenet: Seg har aldrig sagt noget Saadant!) Vi maa ikke stille disse Embedsmænd paa samme Maade, som andre Embedsmænd med Hensyn til deres Lønning, altsaa maa vi ikke lønne disse Embedsmænd med Penge. Vi vide jo meget godt, hvor stor Pris Geistligheden sætter paa Penge; den sætter virkelig stor Pris paa Penge, saa at man skalde tro, at den vilde gribe dette med begge Hænder istedetfor Tienden. Man hører jo fortælle, at undertiden kunne de ikke faae deres Tiende ind; og maa saa skænke noget af den bort og have ondt ved at faae den eller lægge sig ud med dem, hos hvem de skalde inddrive Tienden. De vilde have meget lettere ved at faae deres Penge hver Maaned, saa der maa ligge Noget bagved, som ikke kommer frem, Noget, som vi ikke kunne se. Ellers kan jeg ikke forstaa, at Præsterne skalde forsmaa deres Lønning i Penge, men holde saa meget af Tienden, som ogsaa gjør dem det Bryderi, at de hvert Aar maa spekulere paa, om Kapitelstaxten bliver høi eller lav. Denne Kapitelstaxt og Geistligheden have hidtil været uadskillige, og den beregne de og beregne de. De vare fri for alle disse Bryderier, naar de havde deres bestemte Pengelønning. Jeg holder mig ogsaa overbevist om, at en stor Mængde af de geistlige Embedsmænd ønske denne Forandring, og det kan kun være Maend af ganske færegne Grundsetninger, som holde imod i den Retning, som nu er overlevet, og som de virkelig ikke kunne hævde fremdeles, thi den har ganske vist udspillet sin Rolle, disse Grundsetninger kunne ikke komme igjen. Den ærede Minister henviser endelig til, at den Lov, som der var Tale om ifjor, havde en Slutningsbestemmelse om, at den skalde revideres om 10 Aar. Derfor den ærede Minister

vil have indsat i Loven, at den skal falde bort om 10 Aar, for saa vidt den ikke ved en ny Lov paany bliver stadfæstet; vilde han have nogen Ret til at henviser til en saadan Bestemmelse; men det, at den skal revideres om 10 Aar — jeg beder den ærede Minister undskylde, han veed det lige saa godt som jeg — vil ikke sige meget; vi have havt saa mange Exempler paa, hvad en saadan Revisionsbestemmelse betyder; Ministeren siger: jeg kan ikke gaa ind derpaa, og saa staa Loven fremdeles i 10 og 10 og 10 Aar, saa kan den ikke blive forandret. Det er markværdigt, fra den ærede Ministers Side at høre Noget om denne Revisionsbestemmelse om 10 Aar, naar man ikke vil lade denne Bestemmelse føre til, at Loven falder helt bort, saafremt ingen ny Lov fremkommer ved Revisionen; jeg kan derfor ikke ved denne Bestemmelse finde det Allemindste, der kan forandre noget i Forslagsstillernes Indstilling om nærværende Lovforslag. Jeg har den bestemte Overbevisning, at denne Lov i sine Hovedtræk og i det Væsentlige vil blive sat igjennem i vort Fædreland, og at Bælgerne med Laalmodighed vilde vente indtil det Tidspunkt, da det kan ske.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvesenet: Jeg vilde sætte stor Pris paa, om det var muligt, at Forhandlingerne mellem den ærede Rigsdagsmand og mig kunde foregaa i en noget blidere Stemning, end det som oftest pleier at være Tilfældet, og jeg tror at kunne nære den Bevidsthed, at jeg i det Mindste ikke i mit Foredrag har givet Anledning til, at den nævnte Stemning kom frem, idet jeg har søgt at holde det saa rolig, som muligt og blot at give en Fremstilling af, hvorledes Sagen har stillet sig i den lange Tid, hvori den har ligget for. Der laa ikke fra min Side nogen Grund for den ærede Rigsdagsmand — og jeg holder mig overbevist om, at man ved at se mit Foredrag efter i Tienden vil finde dette bekræftet — til at tage Sagen, som han gjorde. (S. N. Hansen: Maa jeg bede om Ordet for en kort Bemærkning!). Ja, det maa naturligvis blive en Smagslag; jeg kan kun henstille det til de ærede Medlemmer, der have hørt det, og som alene vilde kunne dømme os imellem. Den ærede Rigsdagsmand mente strax at burde komme med en Protest og Indsigelse mod mig; men det forekommer mig virkelig, at der ingen Anledning var for det ærede Medlem hertil, naar det ærede Medlem vilde forstaa mine Uttringer saaledes, som jeg holder mig overbevist om, at de alene vilde kunne forstaa ved